

Peterdi Andor versei

Peterdi Andor karikatúra.
Gehl Zoltán rajza

Szegény Izrael

(A palesztinai események után)

*Szegény Izrael, hol van egy szilárd helyed,
Ahol a sátrad büszkén megépíteted.
Ad-e bont végre, van-e rá remény:
Egy foltnyi hely, e roppant földtekén?*

*Életnyi nyugalom kéne csak valahol,
Szelő, kék ég alatt, ahol madár dalol,
Ahol a vetésed nyugodtan megéri,
Tavasztól őszig, ősztől is télig.*

*Ahol az éjszakád, halk, nyugalmas, álom,
A reggeled üde, mint harmat a virágon,
A déli nap derűvel köszönti a sátrad
S gyereked hangos kacagással várhat.*

*Hol a hely számodra itt ezen a földön,
Hol nem vár a szolgáltság, hol nem vár a börtön?
S jut-e a naptól egy sugár is arra:
S lelsz-e ott termő, fekete ugarra?*

*Se vízen, se földön nem volt eddig békéd,
Bárha be is jártad a világ két végét,
Hazát is osztottak, ama ősi tájon:
Abol Rachel dalolt, s imádkozott Áron.*

*S ott is megrendül a humusz alattad,
Alig, hogy az első vetést learattad,
A most már hova, merre? – remény pislákol –
Ki kell jutnod immár a gonosz világból.*

*Annyi a világod, Úristen a térben:
S üresen szédülnek a végtelenségben,
Nyiss utat népednek, melléd, a magasba:
Egy messzi, magányos, keringő csillagra...*

Múlt és Jövő, 1929. október

Menashe Kadishman: Izsák feláldozása (1980-as évek)

A Szentföld költője

Avigdor Hameirinek

*Elhozta nekünk az ős tájak dalát,
A ligetek és mezők sóhaját,
Az anyaföld édes-bús üdvözlését:
Simogató, könnyes becéző beszéd.*

*A sírogató fal, mely némán ballgatag,
Magába szítt tengerfájdalmakat,
Az is megszólalt, s izent teveled:
„Testvér, köszöntsd a testvéreket!”*

*Üzent a Jordán és minden kis patak,
Amely az ős föld méhéből fakad,
A sík, a völgy, a hegy, a távol:
A portyázó hajdú, a nótázó pásztor.*

*Minden megzendül éneked nyomán:
Száz viharzó érzés élő orgonán,
Megzendül a szent föld, ezer hangja szól,
Ha lelked megszólal, s őrá dalol.*

*Dalolj csak testvér, zengő, szent dalodban,
Jeruzalájim minden szíve dobban!
S mi is úgy érezzük szegény magunk:
Hogy haza kerültünk, s otthon vagyunk.*

Múlt és Jövő, 1930. február

Mit hoztál magaddal?

Patai József barátomhoz

*Mit hoztál vissza, testvér, ama tájrul,
Ahol a szívünk szebben bevül, lágyul.
Ahol a lábunk szent rögökön lépke,
S mosolyban úsznak mind a messzeségek.*

*Boldog zarándok, mindig újra látod:
Azt a mesélő, titokzatos világot,
És megszorozta életed, ha láttad,
Hogy a föld ott megmozdult, föltámadt!*

*Lelkimmel én is veled jártam ottan,
Mint álmodó: mennyei csillagokban.
Szélként osontam himbáló hajóddal,
Irhám vittem száz felleghajtóval,*

*S hogy partra értél, én is partra szálltam,
Szent ámulással a nyomokban jártam,
S bár százszor láttam így ezt a kis országot:
Nem ismerem, mert hazugok az álmok.*

*Neked valóság, nem csak a vágy meg álom,
Hogy ott bolyonghatsz ama ősi tájon,
Ahol a sziklák zengnek, muzsikálnak,
S messzi múlt regél az új világnak!*

*Üresen mentél s úgy jössz hozzánk által:
Reményekkel, titkokkal, csodákkal,
Akár egy tündér, szép mesevilágból,
Ki éjszakánkban csillagként világol.*

Múlt és Jövő, 1931. május

Hányadszor

*Patai Józsefnek, Jeruzsálem szellemi úttörőjének,
a költőnek és barátinak. 1938*

*Hányadszor méész, és fordulsz onnan vissza,
Hol minden szikla a könnyünket issza,
A vérünket, s a verejték-esőket,
Mik dússá teszik ott a legelőket.*

*A Nap se nyugszik le ott békeességgel,
Fegyverek és kürtök sírnak fel az éjjel,
S a kvucák körül úgy strázsál vigyázva
Izrael lelke és kemény ifjúvága.*

*Zivatar s lőporfüst nem rémíti őket,
Csak az éjszél holdja őrzi az őrzőket,
S te köztük lehettél a legelő sorban,
Harcos és hős az áldott ősi honban.*

*Tudom, hogy nebezen hagytað ott a vártát,
Nélküled a tájék megint búsabb, árvaabb,
S mint felgyúló csillag a vak éjszakában
Világítottál ott biztatón, bátran.*

*S most, hogy visszajöttél, úgy köszöntlek téged,
Mint szellemét Gálil kövének, földjének,
Eleven része vagy: ege, vize, tája
Mosolyog, tündököl szemed bogarába'...*

Múlt és Jövő, 1938. aug–szept.

Bialik

*Láttam ragyogni őt és láttam őt lefutni,
mint csillagot: egy árva nép csillagát.
hogy merre vette útját? dehogy lehet megtudni,
most keres új égboltot és nyugodtabb hazát.*

*Mint őrző fényjel tűnik majd újra az égen
az áldott, a virágzó Palesztina felett,
s ott őrzi mennyei, csillagos messzeségben
a pihenő, meghajszolt testvéreket.*

*S éjjélkor, ha szél suhog a szent föld dús mezőin,
Bialik énekel, és hárfája zenél,
s fenyegető viharok gomolygó felbőin
az ő szeme villámlik, s komoran feketél.*

*Izrael énekes őrzője volt, hont kereső bárdja
lángoszlop a feldúlt országok felett:
úgy sikoltzott bele a viharzó, vad világba:
„Testvéreim, jöjjetek utánam és kövessetek!”*

*Nem vészett ki zengő lénye e világból,
Isten szívében fogant ő, s örökké fiatal:
évezredek ködös, száguldó távolából
is visszazeng népéhez lelkéből a dal...*

Múlt és Jövő, 1934. február